

EBA/GL/2024/14

2024. gada 14. novembris

Pamatnostādnes

par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu

1. Atbilstība un ziņošanas prasības

Šo pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010¹ 16. pantu. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu ir jādarā viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI viedoklis par atbilstošu uzraudzības praksi Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā konkrētās jomās jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kuras minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā un uz kurām šīs pamatnostādnes attiecas, tās ir jāievēro, iekļaujot tās attiecīgi savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, kad pamatnostādnes ir paredzētas galvenokārt iestādēm.

Ziņojumu sniegšanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 11.04.2025. jāpaziņo EBI, ka tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja attiecīgajā termiņā šāds paziņojums nebūs saņemts, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šīs pamatnostādnes neievēro. Paziņojumi jānosūta, iesniedzot EBI tīmekļvietnē pieejamo veidlapu ar norādi "EBA/GL/2024/14". Personām, kuras iesniedz paziņojumus, jābūt atbilstīgi pilnvarotām to pārstāvēto kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par visām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļvietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets un piemērošanas joma

5. Šajās pamatnostādnēs ir noteiktas iekšējās politikas, procedūras un kontroles mehānismi, kas finanšu iestādēm, uz kurām attiecas regulējums un uzraudzība saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES, Direktīvu (ES) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK, jāievieš saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 74. panta 1. punktu, Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 4. punktu un Direktīvas 2009/110/EK 3. panta 1. punktu, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu efektīvu īstenošanu.

Adresāti

6. Šo pamatnostādņu adresāti ir:
 - (i) kompetentās iestādes, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) apakšpunktā minētajos leģislatīvajos aktos;
 - (ii) kompetentās iestādes, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta vi) apakšpunktā attiecībā uz Direktīvu (ES) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK;
 - (iii) finanšu iestādes, uz kurām attiecas regulējums un uzraudzība saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES, Direktīvu (ES) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK.
7. Kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par to iekšējo politiku, procedūru un kontroles mehānismu novērtēšanu, kurus finanšu iestādes pieņēmušas, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu, saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu var atsaukties uz šīm pamatnostādnēm, novērtējot šādas iekšējās politikas, procedūras un kontroles mehānismus.

Definīcija

Ja nav norādīts citādi, Direktīvā 2013/36/ES, Direktīvā (ES) 2015/2366 un Direktīvā 2009/110/EK lietotajiem un definētajiem terminiem pamatnostādnēs ir tāda pati nozīme. Papildus tam šajās pamatnostādnēs piemēro šādu definīciju:

Ierobežojoši pasākumi

ir Savienības ierobežojošie pasākumi, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1226 2. panta 1. punktā, un valstu ierobežojošie pasākumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar savu valsts tiesisko kārtību (ciktāl tie attiecas uz finanšu iestādēm).

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

8. Šīs pamatnostādnes piemēro no 2025. gada 30. decembra.

4. Pamatnostādnes par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu

Vispārīgie noteikumi

1. Finanšu iestādēm ir jānosaka un jānovērtē, kuras to darbības jomas ir īpaši neaizsargātas vai pakļautas ierobežojošiem pasākumiem un ierobežojošo pasākumu apiešanai. Pamatojoties uz novērtējumu, tām ir jāievieš, jāīsteno un jāuztur aktuālas politikas, procedūras un kontroles mehānismi, lai nodrošinātu, ka tās var efektīvi ievērot ierobežojošo pasākumu režīmus.
2. Šīm politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem ir jābūt efektīviem un samērīgiem ar finanšu iestādes lielumu, būtību un sarežģītību, kā arī ierobežojošo pasākumu ietekmi.

4.1. Pārvaldības sistēma un vadības struktūras loma

3. Finanšu iestādēm ir jāievieš pārvaldības sistēma, lai nodrošinātu, ka ierobežojošo pasākumu īstenošanas politikas, procedūras un kontroles mehānismi ir atbilstoši un tiek efektīvi īstenoti.
4. Finanšu iestādes vadības struktūrai ir jābūt atbildīgai par finanšu iestādes stratēģijas apstiprināšanu attiecībā uz atbilstību ierobežojošiem pasākumiem un par stratēģijas īstenošanas pārraudzību, izmantojot politikas, procedūras un kontroles mehānismus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ierobežojošo pasākumu īstenošanu. Visiem vadības struktūras locekļiem ir jābūt informētiem par finanšu iestādes pakļautību ierobežojošiem pasākumiem un tās neaizsargātību pret ierobežojošo pasākumu apiešanu.
5. Ja finanšu iestādes saimniecisko darbību vada viena persona, šī persona var iecelt augstākā līmeņa vadītāju, lai tas pildītu vadības struktūras funkcijas saskaņā ar 4. punktu.
6. Ja finanšu iestāde ir grupas mātesuzņēmums, kā definēts Direktīvas 2013/34/ES² 2. panta 9. un 11. punktā, mātesuzņēmuma vadības struktūrai ir jānodrošina, ka katrai vadības struktūrai, darbības jomai un iekšējai struktūrvienībai, tostarp katrai grupas meitasuzņēmumu iekšējās

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK.

kontroles funkcijai, ir attiecīgā informācija, lai varētu ievērot ierobežojošos pasākumus. Galīgā atbildība par ierobežojošo pasākumu ievērošanu gulstas uz katru grupas uzņēmumu.

7. Ja finanšu iestāde ir grupas mātesuzņēmums, mātesuzņēmuma vadības struktūrai ir jānodrošina, ka grupas meitasuzņēmumi veic savu ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, kā izklāstīts 4.2. iedaļā, koordinētā veidā un pamatojoties uz kopīgu metodiku, kas atspoguļo grupas īpatnības.

4.1.1 Vadības struktūras loma tās uzraudzības funkcijas veikšanā

8. Vadības struktūrai kā uzraudzības funkcijas veicējai ir jābūt atbildīgai par iekšējās kontroles un pārvaldības sistēmas pārraudzību un uzraudzību, ko finanšu iestāde ir ieviesusi, lai ievērotu ierobežojošos pasākumus, ar mērķi nodrošināt tās efektivitāti saskaņā ar 4.3. iedaļu.
9. Papildus noteikumiem, kas izklāstīti Pamatnostādnēs EBA/GL/2021/05³, finanšu iestādes vadības struktūrai, kas pilda uzraudzības funkciju, ir:
 - a. jābūt informētai par jaunākā ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultātiem saskaņā ar 4.2. iedaļu;
 - b. ar iekšējās kontroles funkcijas starpniecību jāpārrauga un jāuzrauga, cik lielā mērā ierobežojošo pasākumu politikas un procedūras ir piemērotas un efektīvas saskaņā ar 4.3. iedaļu, ņemot vērā ierobežojošo pasākumu ietekmi un to apiešanas risku, kam pakļauta finanšu iestāde, un jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu, ka vajadzības gadījumā tiek veikti korektīvie pasākumi;
 - c. vismaz reizi gadā jānovērtē ierobežojošo pasākumu ievērošanas funkcijas darbības, tostarp iekšējo politiku, procedūru un kontroles mehānismu, efektivitāte, tai skaitā ierobežojošo pasākumu ievērošanai piešķirto cilvēkresursu un tehnisko resursu piemērotība.
10. Ja finanšu iestāde ir grupas mātesuzņēmums, šā mātesuzņēmuma vadības struktūrai visi 9. punktā minētie uzdevumi ir jāveic arī grupas līmenī. Galīgā atbildība par ierobežojošo pasākumu ievērošanu gulstas uz katru grupas uzņēmumu.

4.1.2 Vadības struktūras loma tās vadības funkcijas veikšanā

11. Papildus Pamatnostādnēs EBI/GL/2021/05 izklāstītajiem noteikumiem finanšu iestādes vadības struktūrai, pildot vadības funkciju, ir:
 - a. jānodrošina, ka tā ir informēta par jaunākā ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultātiem saskaņā ar 4.2. iedaļu;
 - b. jāizveido atbilstoša riska pārvaldības sistēma un iekšējās kontroles sistēma, kas ir pietiekami neatkarīga no finanšu iestādes saimnieciskās darbības (biznesa);

³ Pamatnostādnes EBA/GL/2021/05 par iekšējo pārvaldību saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES.

- c. jāapstiprina politikas, procedūras un kontroles mehānismi, kas ir samērīgi ar finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu un piemēroti, lai nodrošinātu finanšu iestādes atbilstību ierobežojošiem pasākumiem;
 - d. jānodrošina finanšu iestādes procesu efektīva īstenošana, lai ievērotu ierobežojošos pasākumus;
 - e. jāīsteno organizatoriska un darbības struktūra, kas vajadzīga, lai efektīvi ievērotu vadības struktūras pieņemto ierobežojošo pasākumu stratēģiju;
 - f. jānodrošina, ka cilvēkresursi un tehniskie resursi, kas piešķirti, lai nodrošinātu ierobežojošos pasākumus, ir atbilstoši un samērīgi ar iestādes pakļautību ierobežojošiem pasākumiem;
 - g. ja ierobežojošo pasākumu ievērošanas operatīvās funkcijas tiek nodotas ārpalpojumu sniedzējam, jānodrošina, ka šie pasākumi atbilst Pamatnostādnēm EBA/GL/2019/02⁴ un finanšu iestāde no pakalpojumu sniedzēja saņem regulārus ziņojumus par sistēmas efektivitāti, lai informētu vadības struktūru.
12. Ja finanšu iestāde ir grupas mātesuzņēmums, minētā mātesuzņēmuma vadības struktūrai ir jānodrošina, ka visi 11. punktā minētie uzdevumi tiek veikti arī meitasuzņēmumu līmenī un ka ieviestās politikas un procedūras ir saskaņotas ar grupas procedūrām un politikām, ciktāl to atļauj piemērojami valsts tiesību akti.

4.1.3 Augstākā līmeņa darbinieka, kas atbild par ierobežojošo pasākumu ievērošanu, loma

4.1.3.1 Augstākā līmeņa darbinieka iecelšana

13. Finanšu iestādēm ir jāieceļ augstākā līmeņa darbinieks, kas atbild par 19.–21. punktā izklāstīto funkciju un uzdevumu izpildi. Vadības struktūrai ir jānodrošina, ka augstākā līmeņa darbiniekam ir nepieciešamās zināšanas un izpratne par ierobežojošiem pasākumiem, lai efektīvi pildītu savas funkcijas.
14. Vadības struktūra var uzticēt šo funkciju augstākā līmeņa darbiniekam, kuram jau ir citi pienākumi vai funkcijas finanšu iestādē (piemēram, NILL/TFN atbilstības uzraudzības amatpersona vai galvenā atbilstības uzraudzības amatpersona), ievērojot šādus apsvērumus:
- a. tas ir pamatots ar finanšu iestādes lielumu un sarežģītību un ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultātiem;
 - b. tas neietekmē šā augstākā līmeņa darbinieka spēju efektīvi pildīt savus pienākumus vai funkcijas; un
 - c. šī uzdevumu kombinācija nerada nekādus interešu konfliktus, piemēram, konfliktus starp šim darbiniekam uzticētajiem operatīvajiem un kontroles uzdevumiem.

⁴ Pamatnostādnes EBA/GL/2019/02 par ārpalpojumu izmantošanas kārtību, kas jāaizstāj ar pamatnostādnēm EBA/GL/XXX/XX par pareizu trešo personu risku pārvaldību.

15. Vadības struktūra var ļaut augstākā līmeņa darbiniekam uzticēt un deleģēt 19.–21. punktā noteiktos uzdevumus citiem darbiniekiem, kas darbojas augstākā līmeņa darbinieka vadībā un uzraudzībā, ar noteikumu, ka galīgā atbildība par minēto uzdevumu efektīvu izpildi paliek augstākā līmeņa darbinieka pienākumos.

16. Neatkarīgi no finanšu iestādes iekšēji noteiktās kārtības finanšu iestādēm ir jānodrošina, ka:

- a. augstākā līmeņa darbinieks var efektīvi koordinēt un sadarboties ar iekšējās kontroles funkcijām; un
- b. augstākā līmeņa darbinieks var ziņot un viņam ir tieša piekļuve vadības struktūrai, kas pilda vadības un uzraudzības funkciju.

17. Ja finanšu iestāde ir daļa no grupas, mātesuzņēmuma finanšu iestādes vadības struktūrai ir jāieņem grupas līmeņa augstākā līmeņa darbinieks.

4.1.3.2 Augstākā līmeņa darbinieka loma

18. Augstākā līmeņa darbiniekam ir jāizstrādā, jāievieš un jāuztur politikas, procedūras un kontroles mehānismi, kas ir piemēroti, lai nodrošinātu finanšu iestādes atbilstību ierobežojošiem pasākumiem, un samērīgi ar finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu.

19. Augstākā līmeņa darbiniekam ir:

- a. jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību 4.2. iedaļai par ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu;
- b. jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību 4.3. iedaļas noteikumiem par efektīvām ierobežojošo pasākumu politikām un procedūrām;
- c. jāsniedz regulāra un atbilstoša informācija vadības struktūrai, lai tā varētu veikt savas funkcijas, kā noteikts 4.1.1. un 4.1.2. iedaļā. Vadības informācijai ir jāiekļauj vismaz:
 - i) informācija par finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu ietekmes izmaiņām un finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultāti;
 - ii) izmaiņas ierobežojošo pasākumu režīmos un to ietekme uz finanšu iestādi;
 - iii) statistika un informācija, kas attiecas uz:
 - ģenerēto brīdinājumu skaitu;
 - to brīdinājumu skaitu, kas nav analizēti;
 - to ziņojumu skaitu, kas iesniegti atbildīgajai valsts iestādei, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana⁵, un/vai kompetentajai uzraudzības iestādei, kā noteikts piemērojamos tiesību aktos;
 - vidējo laiku starp patiesi pozitīvo sakritību un ziņojumu, kas iesniegts atbildīgajai valsts iestādei, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, un/vai kompetentajai uzraudzības iestādei, kā noteikts piemērojamos tiesību aktos;

⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

- finanšu iestādē iesaldēto līdzekļu, iesaldēto ekonomisko resursu⁶ vērtību un šo aktīvu veidu;
 - iv) informācija par cilvēkresursiem un tehniskajiem resursiem un par šo resursu pietiekamību, ņemot vērā finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu;
 - v) informācija par trūkumiem vai nepilnībām, kas konstatētas saistībā ar finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, tostarp kompetento iestāžu sniegtie apsvērumi par ierobežojošo pasākumu īstenošanas politiku, procedūru un kontroles mehānismu uzraudzību;
 - vi) informācija par ierobežojošo pasākumu pārkāpšanas un apiešanas gadījumiem un šo pārkāpumu un apiešanas iemesli;
 - vii) priekšlikumi par to, kā risināt jebkādas izmaiņas regulatīvo prasību vai ierobežojošo pasākumu jomā vai jebkādus konstatētos trūkumus vai nepilnības finanšu iestādes ierobežojošo pasākumu politikās, procedūrās vai kontroles mehānismos, kā arī konstatētos ierobežojošo pasākumu pārkāpumu un apiešanas gadījumus;
- d. jāziņo par visiem ierobežojošo pasākumu pārkāpumiem attiecīgajām valsts iestādēm, kuru kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, un/vai kompetentajai uzraudzības iestādei, kā noteikts piemērojamos tiesību aktos;
- e. efektīvi un konstruktīvi jāsadarbojas ar attiecīgajām valsts iestādēm, kuru kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, un ar kompetento uzraudzības iestādi, kā noteikts piemērojamos tiesību aktos.

20. Ja finanšu iestāde ir daļa no grupas, tad grupas līmeņa augstākā līmeņa darbiniekam attiecīgā gadījumā ir jānovērtē politiku, procedūru un kontroles mehānismu efektivitāte attiecībā uz atbilstību attiecīgajiem ierobežojošiem pasākumiem visās filiālēs, meitasuzņēmumos, starpniekos, izplatītājos un pārstāvjos. Galīgā atbildība par ierobežojošo pasākumu ievērošanu gulstas uz katru grupas uzņēmumu.

21. Augstākā līmeņa darbiniekam ir jāpārtrauga apmācības programmas sagatavošana un īstenošana, kā noteikts 4.4. iedaļā.

4.2. Ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma veikšana

22. Finanšu iestāžu iekšējām procedūrām ir jāaptver ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums, lai izprastu, cik lielā mērā katra to darbības joma ir pakļauta ierobežojošiem pasākumiem un ir neaizsargāta pret ierobežojošo pasākumu apiešanu.

23. Ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumam ir jāļauj finanšu iestādēm identificēt un novērtēt:

- a. to, kādi ierobežojošo pasākumu režīmi uz tām attiecas;

⁶ Sk. Direktīvas (ES) 2024/1226 2. panta 5. un 6. punktu.

- b. ierobežojošo pasākumu neīstenošanas iespējamību;
- c. ierobežojošo pasākumu apiešanas iespējamību;
- d. jebkādu ierobežojošo pasākumu pārkāpumu ietekmi; un
- e. šādus riska faktorus:
 - a) ģeogrāfisko risku, tostarp:
 - i. to, kur finanšu iestāde veic uzņēmējdarbību, t. i., jurisdikcijas un teritorijas, kurās finanšu iestāde ir reģistrēta vai darbojas;
 - ii. to, cik lielā mērā šīs jurisdikcijas un teritorijas ir pakļautas ierobežojošiem pasākumiem vai ir zināms, ka tās tiek izmantotas, lai apietu ierobežojošos pasākumus;
 - iii. darījumu izcelsmi un galamērķi;
 - b) klientu risku, tostarp:
 - i. klientu un, ja piemērojams, to faktisko īpašnieku un kontrolējošo akcionāru saiknes ar valstīm, attiecībā uz kurām ir ieviesti ierobežojošie pasākumi saistībā ar situāciju, kas ietekmē šo valsti, vai par kurām ir zināms, ka tās tiek izmantotas, lai apietu ierobežojošos pasākumus;
 - ii. klientu skaitu, klientu veidu un šo klientu sarežģītību, piemēram, problēmas ar faktiskā īpašnieka identifikāciju;
 - iii. tās klientu bāzes darbību un darbības sarežģītību, tai skaitā saistību ar nozarēm vai sektoriem, uz kuriem var attiekties ekonomiski vai citi ierobežojoši pasākumi, kā arī darījumu biežumu un veidu;
 - c) produktu un pakalpojumu risku, tostarp:
 - i. finanšu iestādes produktu un pakalpojumu raksturu;
 - ii. to, cik lielā mērā šo produktu un pakalpojumu sniegšana pakļauj finanšu iestādi ierobežojošo pasākumu pārkāpumu un ierobežojošo pasākumu apiešanas riskam;
 - d) piegādes kanālu risku, tostarp to, vai starpnieku, aģentu, trešo personu, korespondentbanku attiecību vai citu piegādes kanālu izmantošana rada neaizsargātību, tai skaitā:
 - i. ierobežojot finanšu iestādes pamanāmību attiecībā uz iesaistītajām pusēm;
 - ii. padarot finanšu iestādi atkarīgu no trešo personu pārbaudes procesiem;
 - iii. palielinot finanšu iestādes pakļautību ģeogrāfiskajiem riskiem, jo tā darbojas vai atrodas valstīs, attiecībā uz kurām ir spēkā ierobežojošie pasākumi sakarā ar situāciju, kas ietekmē šo valsti vai valstis, par kurām ir zināms, ka tās tiek izmantotas, lai apietu ierobežojošos pasākumus.

24. 22. punktā minētā novērtējuma pamatā ir jābūt pietiekami daudzveidīgam informācijas avotu klāstam, tostarp vismaz šādai informācijai:

- a. informācijai, kas iegūta, finanšu iestādei piemērojot klienta izpētes pasākumus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/849 13. panta noteikumiem;
 - b. starptautisko iestāžu, valdības, valsts kompetento iestāžu, tostarp NILL/TFN uzraudzības iestāžu, finanšu ziņu vākšanas vienību (FIU) un tiesībsardzības iestāžu (TAI) informācijai, piemēram, jaunākajām tipoloģijām par ierobežojošo pasākumu apiešanu;
 - c. ticamu un uzticamu publisku avotu informācijai, piemēram, ziņām atzītos laikrakstos un citos atzītos plašsaziņas līdzekļos;
 - d. ticamu un uzticamu komercorganizāciju informācijai, piemēram, risku ziņojumiem;
 - e. ja tā ir pieejama, iepriekšējo ierobežojošo pasākumu brīdinājumu analīzei attiecībā uz patiesi pozitīvām un viltus pozitīvām sakritībām, lai noteiktu situācijas, kurās visdrīzāk var rasties patiesi pozitīvas sakritības.
25. Veicot ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, finanšu iestādēm ir jāapsver, vai klientu datubāzes un iepriekšējo darījumu ierakstu pārbaude ar atpakaļejošu spēku varētu būt lietderīga un samērīga. To var veikt, ja finanšu iestāde ir konstatējusi vai tai ir pamatotas aizdomas, ka tās iepriekšējā pārbaudes sistēma ir bijusi neatbilstoša vai neefektīva.
26. Finanšu iestādēm ir jānodrošina, ka to ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums joprojām ir aktuāls un būtisks. Lai to panāktu, finanšu iestādēm tas ir jāpārskata vismaz reizi gadā un vajadzības gadījumā jāatjaunina. Turklāt vajadzības gadījumā finanšu iestādēm ir jāpārskata savu ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums šādās situācijās:
- a. pieņemot jaunus ierobežojošos pasākumus un veicot būtiskas izmaiņas spēkā esošajos ierobežojošos pasākumos;
 - b. pirms jaunu produktu nodrošināšanas, jaunu produktu piegādes kanālu piedāvāšanas, jaunu klientu grupu apkalpošanas, jaunu ģeogrāfisko teritoriju apgūšanas;
 - c. veicot būtiskas izmaiņas iestādes darbības profilā, klientu bāzē, organizatoriskajā struktūrā vai saimnieciskās darbības modelī;
 - d. konstatējot ierobežojošo pasākumu neīstenošanu un ierobežojošo pasākumu apiešanu, kuras rezultātā tiek atklāta ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma nepiemērotība;
 - e. gadījumā, ja finanšu iestāde vai kompetentā iestāde, kura ir atbildīga par iekšējo politiku, procedūru un kontroles mehānismu uzraudzību, konstatē trūkumus spēkā esošo ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumā, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu.
27. Finanšu iestādēm ir jādokumentē metodoloģija ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma veikšanai un pārskatīšanai, kā arī šā novērtējuma rezultāti un pēc pieprasījuma tie jādara pieejami kompetentajai iestādei.
28. Ja finanšu iestāde ir grupas mātesuzņēmums, grupas vadības struktūrai ir jānodrošina, ka grupas meitasuzņēmumi veic savu ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu saskaņoti un pamatojoties uz kopīgu metodoloģiju, vienlaikus atspoguļojot savu specifiku.

4.3. Ierobežojošo pasākumu politiku, procedūru un kontroles mehānismu pastāvīgas efektivitātes nodrošināšana

29. Lai ierobežojošo pasākumu īstenošanas politika, procedūras un kontroles mehānismi būtu efektīvi, finanšu iestādei ir jānodrošina iespēja nekavējoties pilnībā un pareizi īstenot visus piemērojamos ierobežojošos pasākumus.

30. Politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem ir jāaptver vismaz:

- a. procesi, lai nodrošinātu, ka finanšu iestāžu rīcībā ir visa jaunākā informācija par piemērojamiem ierobežojošiem pasākumiem;
- b. procesi, lai nodrošinātu piemērojamo ierobežojošo pasākumu sarakstu un prasību atjaunināšanu, tiklīdz tās stājas spēkā;
- c. procesi, lai nodrošinātu, ka ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums joprojām ir aktuāls un atjaunināts;
- d. procesi, lai nodrošinātu, ka politikas, procedūras un kontroles mehānismi ir samērīgi ar ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu;
- e. procesi, lai nodrošinātu, ka ierobežojošo pasākumu politikas un procedūras:
 - i. tiek regulāri pārskatītas;
 - ii. tiek regulāri grozītas un atjauninātas, kad un kur tas ir nepieciešams;
 - iii. tiek efektīvi īstenotas; un
 - iv. ir izstrādātas tā, lai, atklājot trūkumus, tās noteiktu nepieciešamās darbības;
- f. procedūras, lai bez kavēšanās sāktu izmeklēt visas iespējamās sakritības;
- g. procedūras, kas patiesi pozitīvu sakritību gadījumā paredz turpmākas darbības, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamiem ierobežojošiem pasākumiem, tostarp tūlītēju atteikumu, apturēšanu vai iesaldēšanu, un ziņošanu attiecīgajām valsts iestādēm, kuru kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, vai kompetentajai uzraudzības iestādei, kā noteikts piemērojamajos tiesību aktos, ievērojot šo iestāžu vai piemērojamās ierobežojošo pasākumu regulas noteiktos termiņus;
- h. dokumentēta iekšējā organizācija, kurā skaidri izklāstīti uzdevumi un pienākumi saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem, tostarp ārpakalpojumu izmantošanu;
- i. citi aspekti, kā noteikts Pamatnostādnēs EBA/GL/2024/15 par iekšējo politiku, procedūrām un kontroli, lai nodrošinātu ierobežojošo pasākumu īstenošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113.

4.4. Apmācība

31. Finanšu iestādēm ir regulāri jāapmāca savi darbinieki, lai nodrošinātu, ka viņi ir un turpina būt informēti par:

- a. piemērojamiem ierobežojošiem pasākumiem;
- b. ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultātiem; un
- c. politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai ievērotu piemērojamos ierobežojošos pasākumus.

32. Apmācība ir jāpielāgo darbiniekiem un viņu konkrētajiem pienākumiem. Tai jābūt savlaicīgai un piemērotai, lai ļautu finanšu iestādei ievērot ierobežojošos pasākumus. Grupas ietvaros šo darbību pilnībā vai daļēji var veikt mātesuzņēmums.
33. Finanšu iestādēm ir jādokumentē savs apmācību plāns un jābūt gatavām pēc pieprasījuma pierādīt savai kompetentajai iestādei, ka apmācība ir atbilstoša un efektīva.

EBA/GL/2024/15

2024. gada 14. novembris

Pamatnostādnes

par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113

1. Atbilstība un ziņošanas prasības

Šo pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010⁷ 16. pantu. Kompetentajām iestādēm, MPS un KAPS saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu ir jā dara viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI viedoklis par atbilstošu uzraudzības praksi Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā konkrētās jomās jāpiemēro Savienības tiesību akti. Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā definētajām kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās jāievēro, attiecīgi iekļaujot tās savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, kad pamatnostādnes galvenokārt ir paredzētas iestādēm.

Ziņojumu sniegšanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 11.04.2025. jāpaziņo EBI, ka tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja attiecīgajā termiņā šāds paziņojums nebūs saņemts, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šīs pamatnostādnes neievēro. Paziņojumi jānosūta, iesniedzot EBI tīmekļvietnē pieejamo veidlapu ar norādi "EBA/GL/2024/15". Personām, kuras iesniedz paziņojumus, jābūt atbilstīgi pilnvarotām to pārstāvēto kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par visām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļvietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets un piemērošanas joma

5. Šajās pamatnostādņēs ir precizētas iekšējās politikas, procedūras un kontroles mehānismi, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (MPS) un kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem (KAPS) jāievieš, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu efektīvu īstenošanu, veicot naudas līdzekļu un kryptoaktīvu pārvedumus, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/1113⁸.

Adresāti

6. Šo pamatnostādņu adresāti ir:
 - a. kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par MPS un KAPS uzraudzību, lai tie izpildītu savus Regulā (ES) 2023/1113 noteiktos pienākumus;
 - b. finanšu iestādes, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 1. punktā, kas ir MPS, kā definēts Regulas (ES) 2023/1113 3. panta 5. punktā, un KAPS, kā definēts Regulas (ES) 2023/1113 3. panta 15. punktā.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1113 (2023. gada 31. maijs) par līdzekļu un konkrētu kryptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 (pārstrādāta redakcija) (OV L 150, 9.6.2023., 1. lpp.).

Definīcijas

7. Ja vien nav norādīts citādi, Regulā (ES) 2023/1113 lietotajiem un definētajiem terminiem arī šajās pamatnostādnēs ir tāda pati nozīme. Papildus tam šajās pamatnostādnēs piemēro šādas definīcijas:

Ierobežojoši pasākumi	ir Savienības ierobežojošie pasākumi, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1226 2. panta 1. punktā, un valstu ierobežojošie pasākumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar savu valsts tiesisko kārtību (ciktāl tie attiecas uz finanšu iestādēm).
Mērķtiecīgas finanšu sankcijas	ir gan aktīvu iesaldēšana, gan aizliegumi tieši vai netieši darīt pieejamus līdzekļus vai citus aktīvus sarakstā iekļauto personu un subjektu labā, ievērojot Padomes lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz LES 29. pantu, un Padomes regulas, kas pieņemtas, pamatojoties uz LESD 215. pantu.
Ierobežojoši nozares pasākumi	ir ierobežojoši pasākumi, piemēram, ieroču un ar tiem saistītā ekipējuma embargo vai ekonomiski un finansiāli pasākumi (piemēram, importa un eksporta ierobežojumi un ierobežojumi konkrētu pakalpojumu, piemēram, banku pakalpojumu, sniegšanai).

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

8. Šīs pamatnostādnes piemēro no 2025. gada 30. decembra.

4. Pamatnostādnes par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113

Vispārīgi noteikumi

1. MPS un KAPS ir jāievieš politikas, procedūras un kontroles mehānismi, lai varētu ievērot ierobežojošos pasākumus. Šādām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem ir jāatbilst Pamatnostādnēm EBA/GL/2024/14 par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu.
2. Šādām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem ir jāļauj MPS un KAPS identificēt ierobežojošo pasākumu subjektus. Tiem ir arī jāļauj MPS un KAPS veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka tie minētajiem subjektiem nedara pieejamus nekādus līdzekļus vai kriptoaktīvus, neveic finanšu darījumus vai nesniedz pakalpojumus, kas aizliegti ar ierobežojošiem pasākumiem, un pārvalda ierobežojošo pasākumu apiešanas riskus.

4.1. Ierobežojošo pasākumu izvērtēšana

3. MPS un KAPS ir jāievieš efektīva pārbaudes sistēma, lai uzticami identificētu ierobežojošo pasākumu mērķus, kā sīkāk norādīts 4.4. iedaļā.

4.1.1 Pārbaudes sistēmas izvēle

4. MPS un KAPS ir jāizmanto ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums, lai izlemtu, kuru pārbaudes sistēmu tie izmantos, vai lai validētu pārbaudes sistēmu, ko tie izmanto, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajiem ierobežojošiem pasākumiem. Pārbaudes sistēma ir jāpielāgo MPS un KAPS darbības lielumam, veidam un sarežģītībai, kā arī ierobežojošo pasākumu ietekmei.
5. Pieņemot lēmumu par savu pārbaudes sistēmu, MPS un KAPS ir jāapsver, vai tiem ir piekļuve resursiem, kas nepieciešami, lai efektīvi izmantotu savu izvēlēto sistēmu.

6. MPS un KAPS ir regulāri jāpārskata pārbaudes sistēmas darbība, lai nodrošinātu, ka tā joprojām ir efektīva un turpina droši noteikt ierobežojošo pasākumu mērķus. MPS un KAPS ir jāpārskata izmantotā pārbaudes sistēma vismaz reizi gadā un nekavējoties, ja tiem ir pamats bažām, ka sistēma varētu neatbilst paredzētajam mērķim.
7. Saskaņā ar Regulas (ES) 2022/2554 8. pantu MPS un KAPS ir jāizprot un jādokumentē pārbaudes sistēmas iespējas un ierobežojumi. MPS un KAPS ir jāspēj pierādīt savai kompetentajai iestādei, ka to pārbaudes sistēma ir pietiekama.

4.1.2 Saraksta pārvaldība

8. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānorāda ierobežojošie pasākumi, kas tiem jāpiemēro.
9. MPS un KAPS ir jābūt politikām un procedūrām, lai:
 - a. noteiktu, kad tiek pieņemts jauns ierobežojošo pasākumu kopums vai kad tiek atjaunināts vai atcelts esošs ierobežojošais pasākums;
 - b. atjauninātu savu iekšējo datu kopu, kas nepieciešama pārbaudes veikšanai saskaņā ar 4.1.3. iedaļu tūlīt pēc tam, kad stājas spēkā jauns ierobežojošais pasākums vai tiek atjaunināts vai atcelts spēkā esošs ierobežojošais pasākums.

4.1.3 Pārbaudāmo datu kopas definēšana

10. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kāda veida datus tie pārbaudīs attiecībā uz katru ierobežojošo pasākumu veidu, ņemot vērā to ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējuma rezultātus un ierobežojošos pasākumus, kas tiem jāpiemēro.
11. Pieņemot lēmumu par pārbaudāmo datu kopu atbilstoši piemērojamā ierobežojošā pasākuma veidam, MPS un KAPS ir jāņem vērā visi to rīcībā esošie dati par klientiem, tostarp informācija, kas iegūta:
 - a. piemērojot klienta izpēti pasākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponē Savienības tiesību aktus; un
 - b. izpildot Regulas (ES) 2023/1113 prasības.
12. Saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1113 prasībām MPS un KAPS ir jānovērtē, vai to rīcībā esošie dati ir pietiekami precīzi, atjaunināti un detalizēti, lai tie varētu noteikt, vai uz pārveduma pusi, to faktisko īpašnieku vai jebkuru personu, kura norāda vai ir pilnvarota rīkoties to vārdā, attiecas ierobežojošie pasākumi.
13. Lai izvairītos no atkārtotiem nepatiesiem brīdinājumiem par fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru, uz kuru neattiecas ierobežojošie pasākumi, bet kuru esošā pārbaudes sistēma ir nepareizi identificējusi par tādu, MPS un KAPS var lemt par šādas personas iekļaušanu konkrētā iekšējā sarakstā (iekļaušana baltajā sarakstā). Šāda lēmuma iemesli ir jādokumentē.

MPS un KAPS ir jāpārskata šāds saraksts tūlīt pēc tam, kad stājas spēkā jauns vai grozīts ierobežojošais pasākums, vai tad, ja tika mainīta klienta informācija.

4.1.4 Klientu bāzes pārbaude

14. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kā tie pārbaudīs savu klientu bāzi.
15. MPS un KAPS ir regulāri jāpārbauda visa sava klientu datubāze un jānosaka šīs klientu pārbaudes biežums, pamatojoties uz savu ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu.
16. MPS un KAPS iekšējā lēmumā ir jānosaka izraisītājnotikumi, kad vienmēr jāveic to klientu pārbaude, un jāatjaunina šādi lēmumi. Izraisītājnotikumi ietver vismaz šādus elementus:
 - a. izmaiņas saistībā ar sankciju sarakstā jau iekļautām personām, ierobežojošajiem pasākumiem, jaunu sankciju sarakstā iekļautu personu vai jauna ierobežojošā pasākuma stāšanās spēkā;
 - b. klientu piesaistīšanas laikā vai pirms darījumu attiecību nodibināšanas;
 - c. ja notiek būtiskas izmaiņas klienta izpētes datos par esošu klientu, piemēram, vārda, dzīvesvietas, valstspiederības vai uzņēmējdarbības maiņas gadījumā;
 - d. ja ir pamatotas aizdomas, ka klients vai jebkura persona, kura vēlas vai ir pilnvarota rīkoties klienta vārdā, mēģina apiet ierobežojošos pasākumus.
17. Saskaņā ar piemērojamajiem ierobežojošiem pasākumiem MPS un KAPS ir jāpārbauda vismaz šāda klientu informācija:
 - a. fiziskas personas gadījumā:
 - a. vārds un uzvārds oriģinālvalodā un/vai šādi dati transliterācijā; un
 - b. dzimšanas datums;
 - b. juridiskas personas gadījumā: juridiskas personas nosaukums oriģinālvalodā un/vai šādi dati transliterācijā;
 - c. fiziskas personas, juridiskas personas, iestādes vai organizācijas gadījumā: jebkādi citi vārdi/nosaukumi, segvārdi, pseidonīmi, komercnosaukumi, naudasmaka adreses, ja tie ir pieejami ar ierobežojošiem pasākumiem saistītajos sarakstos. MPS un KAPS, izmantojot ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, ir pienācīgi jāpamato izvēle nepārbaudīt šādu informāciju, ja tā ir pieejama.
18. Pārbaudot klientus, kas ir juridiskas personas, fiziskas personas, struktūras vai organizācijas, MPS un KAPS, ciktāl šī informācija ir pieejama, ir jāpārbauda arī:
 - a. faktiskie īpašnieki, izmantojot īpašumtiesības;
 - b. faktiskie īpašnieki, izmantojot kontroli;
 - c. jebkura persona, kura vēlas vai ir pilnvarota rīkoties klienta vārdā.

4.1.5 Naudas līdzekļu un kriptotaktīvu pārvedumu pārbaude

19. Izņemot Regulas (ES) Nr. 260/2012 5.d pantā minētos gadījumus, MPS ir jāpārbauda naudas līdzekļu pārvedumi, pirms tie kļūst pieejami maksājuma saņēmējam, un KAPS ir jāpārbauda visi kriptotaktīvu pārvedumi, pirms tie kļūst pieejami saņēmējam, neatkarīgi no tā, vai tie tiek veikti darījumu attiecību ietvaros vai kā vienreizēja darījuma daļa.
20. MPS un KAPS ir jāpārbauda visas līdzekļu vai kriptotaktīvu pārvedumu puses attiecībā uz piemērojamajiem ierobežojošiem pasākumiem. Novērtējot ierobežojošo pasākumu ietekmi, MPS un KAPS ir jāpievērš īpaša uzmanība MPS un KAPS ieviesto ierobežojošo pasākumu politikai un procedūru stabilitātei un uzticamībai, lai nodrošinātu atbilstību ierobežojošajiem pasākumiem.
21. Visi dati, kas var būt būtiski, lai novērtētu, vai darījumu varētu ietekmēt piemērojamie ierobežojošie pasākumi, ir jāpārbauda attiecībā uz piemērojamajiem ierobežojošiem pasākumiem. Pārbaudītajos datos ir jāiekļauj vismaz šādi elementi:
 - a. informācija par maksātāju un maksājuma saņēmēju saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1113 4. pantu;
 - b. informācija par iniciatoru un kriptotaktīvu saņēmēju saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1113 14. pantu;
 - c. naudas līdzekļu vai kriptotaktīvu pārveduma mērķis un, ja informācija ir pieejama un uz to attiecas ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums, citi brīvā teksta lauki, kuros tiek sniegta papildu informācija par naudas līdzekļu vai kriptotaktīvu faktisko sūtītāju/saņēmēju;
 - d. informācija par naudas līdzekļu vai kriptotaktīvu pārvedumā iesaistītajiem MPS un KAPS, tai skaitā starpniekiestādēm, korespondentiem, pārbaudot identifikācijas kodus, piemēram, BIC, SWIFT un citus;
 - e. citas ziņas par līdzekļu vai kriptotaktīvu pārvedumiem atkarībā no darījuma rakstura vai veida, saņemtās apliecinātās dokumentācijas, ja informācija ir pieejama un uz to attiecas ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums;
 - f. kriptotaktīvu pārveduma iniciatora un saņēmēja naudasmaku adreses, ciktāl šī informācija ir pieejama ar ierobežojošiem pasākumiem saistīto naudasmaku adresu oficiālajos sarakstos.
22. Saskaņā ar Pamatnostādņu EBI/GL/2024/11 par informācijas prasībām attiecībā uz naudas līdzekļu pārvedumiem un noteiktiem kriptotaktīvu pārvedumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113 ("Ceļošanas noteikumu pamatnostādnes") 4.6. iedaļas noteikumiem ir jāpārbauda arī visa jaunā informācija, kas iegūta vēlāk, pirms vai pēc pārveduma veikšanas.
23. Vajadzības gadījumā, ņemot vērā kriptotaktīvu pārvedumu apjomu un skaitu, KAPS ir jāapsver iespēja darījumu uzraudzības vajadzībām esošajā sistēmā iekļaut blokkēdes analīzi.

4.1.6 Kalibrēšana

24. MPS un KAPS ir jānosaka, kā kalibrējami automatizētās pārbaudes sistēmas iestatījumi, lai maksimāli palielinātu brīdinājuma kvalitāti un panāktu nepārprotamu identifikāciju, vienlaikus nodrošinot atbilstību ierobežojošajiem pasākumiem. Pamatojoties uz savu ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu un regulāro testēšanu, MPS un KAPS ir vismaz:
- a. katram piemērojamajam ierobežojošam pasākumam jānosaka attiecīgi atbilstības parametri, kuri varētu radīt pamatotu brīdinājumu, kas ļauj MPS un KAPS izpildīt ierobežojošo pasākumu prasības, pārbaudot patiesi pozitīvu rezultātu robežvērtības, kas saistītas ar dažādām sakrītības procentuālajām daļām. Kalibrēšanai nevajadzētu būt nedz pārāk sensitīvai, radot lielu skaitu viltus pozitīvu sakrītību, nedz arī nepietiekami sensitīvai, tā rezultātā neatklājot sarakstā iekļautās personas, vienības un struktūras vai neizmantojot informāciju brīvā formā citiem ierobežojošajiem pasākumiem;
 - b. jāizmanto uz algoritmiem balstīta pārbaudes sistēma, ar kuras palīdzību var saskaņot vienu vārdu vai vārdu virkni, ja pārbaudāmās informācijas saturs nav identisks, bet tās rakstība, raksts vai skanējums ir tuvu saturam, kas ietverts pārbaudei izmantotajā datu kopā (“neskaidras atbilstības” metodes), un kalibrēt “neskaidras atbilstības” pakāpi savā pārbaudes sistēmā.
25. MPS un KAPS ir jāpieņem lēmums par kalibrēšanu gan pirms jaunas pārbaudes sistēmas izstrādes, gan periodiski saskaņā ar to ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu. Tiem ir jādokumentē savs pamatojums un pēc pieprasījuma tas jādara pieejams kompetentajām iestādēm.

4.1.7 Paļaušanās uz trešām personām un ārpakalpojumiem

26. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kādus pasākumus MPS, KAPS vai ārpakalpojumu sniedzēji veiks, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamiem ierobežojošiem pasākumiem. Attiecībā uz ārpakalpojumu izmantošanu MPS un KAPS, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Pamatnostādnes EBA/GL/2019/02⁹, ir jāpiemēro šādi galvenie principi:
- galīgā atbildība par juridisko un regulatīvo pienākumu izpildi neatkarīgi no tā, vai kādas konkrētas funkcijas tiek nodotas ārpakalpojumā, gulstas uz MPS vai KAPS;
 - MPS vai KAPS un pakalpojuma sniedzēja tiesības un pienākumi ir skaidri jānorāda un jāizklāsta, rakstiski vienojoties;
 - MPS vai KAPS, kas paļaujas uz ārpakalpojumu līgumu, arī turpmāk jābūt atbildīgiem par pakalpojumu sniedzēja sniegtā pakalpojuma kvalitātes uzraudzību un pārraudzību;
 - uz grupas iekšējiem ārpakalpojumiem jāattiecinā tādš pats tiesiskais regulējums kā uz ārpakalpojumiem, ko nodrošina pakalpojumu sniedzēji ārpus grupas.
27. MPS un KAPS ir jāievieš un jāpiemēro kontroles mehānismi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka ārpakalpojumu sniedzēju izmantošana nepakļauj tos ierobežojošo pasākumu pārkāpumu riskam, un šie kontroles mehānismi jādokumentē ārpakalpojumu līgumā.
28. Ja pakalpojumu sniedzējiem ir jāatjaunina dati, kas MPS un KAPS jāizmanto attiecībā uz fiziskām personām, juridiskām personām, vienībām un struktūrām, uz kurām attiecas piemērojami ierobežojošie pasākumi, MPS un KAPS ir jānodrošina, ka pakalpojumu līgums līdz minimumam samazina risku, ka MPS vai KAPS varētu pārkāpt ierobežojošos pasākumus.
29. Ja ir noslēgti ārpakalpojumu līgumi, MPS un KAPS ir regulāri jākontrolē, kā pakalpojumu sniedzējs pilda līgumā noteiktos pienākumus, jānovērtē līgumā ietvertu pakalpojumu efektivitāte un jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai mazinātu risku, tostarp līguma pārskatīšana.
30. Šis iedaļas noteikumi neietekmē MPS un KAPS pienākumus un uzdevumus attiecībā uz digitālās darbības noturību, kā noteikts Regulā (ES) 2022/2554¹⁰.

4.2. Izpētes un pārbaudes pasākumi brīdinājumu analīzei

4.2.1 Brīdinājumu pārvaldības un analīzes politikas un procedūras

31. MPS un KAPS ir jāievieš politikas un procedūras, lai izmeklētu brīdinājumus saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem. Politikām un procedūrām ir jāļauj MPS un KAPS apstiprināt, vai brīdinājums ir ar patiesi pozitīvu sakritību, un, ja tā, noteikt, kāda rīcība ir nepieciešama, lai ievērotu piemērojamo ierobežojošo pasākumu.

⁹ Pamatnostādnes EBA/GL/2019/02 par ārpakalpojumu izmantošanu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2554 (2022. gada 14. decembris) par finanšu nozares digitālās darbības noturību un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1060/2009, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 909/2014 un (ES) 2016/1011 (OV L 333, 27.12.2022., 1. lpp.).

32. Politikai un procedūrām ir jāietver:

- a. pasākumi, lai nekavējoties sāktu izmeklēt visus iespējamus sakrītības gadījumus katram naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārvedumam;
- b. noteikumi, kas atbilst vispārējai MPS un KAPS lietvedības politikai, lai dokumentētu visus lēmumus, kas pieņemti saistībā ar brīdinājumiem;
- c. pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību šo pamatnostādņu 4.2.2. iedaļas prasībām;
- d. dažādi tādas pārskatīšanas līmeņi, kas jāveic saskaņā ar ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, īstenojot vismaz divu cilvēku veiktu pārskatīšanu attiecībā uz augstāka riska situācijām.

4.2.2 Izpētes pasākumi brīdinājumu analīzei

33. Pārbaudes sistēmas ģenerētajā brīdinājumā ir jānorāda attiecīgā ierobežojošā pasākuma elements. Brīdinājumi ir jāanalizē darbiniekiem, kuriem ir nepieciešamās speciālās zināšanas un kuri ir pietiekami apmācīti¹¹.

34. Ja rodas šaubas par sakrītības patiesumu, MPS un KAPS ir jāizmanto papildu informācija, kas tiem ir un/vai ko tie var iegūt, lai atbalstītu brīdinājumu analīzi, ciktāl šī informācija ir pieejama, piemēram:

- a. fiziskas personas, juridiskas personas, vienības vai struktūras identifikācijas dati, kas netika izmantoti pārbaudes posmā;
- b. informācija par fiziskas personas dzīvesvietu un par juridiskas personas, vienības vai struktūras juridisko adresi vai reģistrēto adresi, kas netika izmantota pārbaudes posmā;
- c. informācija par fizisku personu valstspiederību, pilsonību, kas netika izmantota pārbaudes posmā;
- d. juridisku personu pārstāvības, vadības un organizatoriskā struktūra, kas netika izmantota pārbaudes posmā;
- e. kontaktinformācija, kas netika izmantota pārbaudes posmā.

35. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kā rīkoties gadījumos, kad pēc papildu izpētes nav iespējams izdarīt viennozīmīgu secinājumu, ka sakrītība ir patiesi pozitīva, viltus pozitīva vai homonīmu situācija. MPS un KAPS ir jāatturas no finanšu pakalpojumu sniegšanas pārveduma pusei pirms pamatota lēmuma pieņemšanas.

4.2.3 Novērtējums, vai uzņēmums pieder sankciju sarakstā iekļautai personai vai to kontrolē sankciju sarakstā iekļauta persona

36. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kā tie novērtēs, vai juridiska persona vai vienība pieder sankciju sarakstā iekļautai personai vai vienībai vai to kontrolē sankciju sarakstā iekļauta persona vai vienība.

¹¹ Skatīt Pamatnostādņu par iekšējām politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu Savienības un valsts ierobežojošo pasākumu īstenošanu, 4.4. iedaļu.

37. MSP un KAPS ir:

- a. jāpiemēro kritēriji, kas izklāstīti ES Padomes Sankciju pamatnostādņēs¹² un ES Padomes Paraugprakses VIII iedaļā¹³, lai noteiktu, vai tiesību subjekts pieder citai personai vai vienībai vai to kontrolē cita persona vai vienība;
- b. jāpiemēro kritēriji, kas tiek izmantoti faktiskā īpašnieka identificēšanai saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem¹⁴;
- c. jāizmanto pieejamie publiskie informācijas avoti, piemēram, īpašumā esošo un kontrolēto sabiedrību reģistri un faktisko īpašumtiesību reģistri.

38. Ja novērtējums joprojām ir nepārliecinošs, MPS un KAPS ir jāapsver iespēja sadarboties ar valsts iestādi, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana. Galīgā atbildība par ierobežojošo pasākumu ievērošanu gulstas uz MPS un KAPS.

4.2.4 Kontroles un izpētes pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību ierobežojošiem nozares pasākumiem

39. Definējot kontroles veidus, ko MPS un KAPS piemēros, lai ievērotu ierobežojošos pasākumus, tiem ir jāņem vērā ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums. Tā ietvaros MPS un KAPS ir jānosaka, kāda ar darījumu saistīta pieejamā informācija tiks pārbaudīta.

40. MPS un KAPS ir jāpievērš īpaša uzmanība ierobežojošiem nozares pasākumiem, kas saistīti ar konkrētu jurisdikciju vai teritoriju. Saskaņā ar šādiem ierobežojošiem pasākumiem MPS un KAPS ir jāpārbauda visa pamatā esošā informācija, kas attiecas uz naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārvedumiem uz konkrēto jurisdikciju vai teritoriju vai no tās vai uz naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārvedumiem, kurus iniciējuši klienti, par kuriem ir zināms, ka tie veic saimniecisko darbību minētajā konkrētajā jurisdikcijā vai teritorijā. Ciktāl tas ir iespējams, MPS un KAPS ir jāpārbauda:

- a. informācija par pilsonības valsti(-īm), dzimšanas vietu;
- b. informācija par pastāvīgo dzīvesvietu vai galveno saimnieciskās darbības vietu, izmantojot citas adreses, saskaņā ar ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu;
- c. informācija par valsti, uz kuru vai no kuras tiek veikts līdzekļu pārvedums, un valsti, kurā līdzekļu pārvedums tiek izpildīts;
- d. naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārveduma mērķis un citi brīvā teksta lauki, kuros tiek sniegta papildu informācija par precēm, kuģiem, galamērķa valsti vai izcelsmes valsti precēm, par kurām tiek veikts maksājums, saskaņā ar ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu.

¹² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11618-2024-INIT/en/pdf>, Brisele, 2024. gada 2. jūlijs, 11618/24 (atjauninājums).

¹³ [ES paraugprakses atjaunināšana ierobežojošo pasākumu efektīvai īstenošanai](#) (dokuments 11623/24).

¹⁴ Direktīvas (ES) 2015/849 3. panta 6. punkts.

41. Ja to pamato ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējums, MPS un KAPS ir jāapsver iespēja iekļaut savās pārbaudes sistēmās ģeolokācijas rīkus un rīkus, lai atklātu starpniekserveru pakalpojumu izmantošanu nolūkā identificēt un novērst tādu IP adresu izmantošanu, kuru izcelsme ir valstī, attiecībā uz kuru tiek veikti ierobežojošie pasākumi, jo situācija, kas ietekmē šo valsti, ietekmē piekļuvi MPS un KAPS tīmekļa vietnei un pakalpojumiem saistībā ar darbību, kas ir aizliegta saskaņā ar ierobežojošo pasākumu režīmiem.
42. Atbilstoši ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumam MPS un KAPS var apsvērt iespēju piemērot īpašus kontroles mehānismus, piemēram:
- a. nodibinot darījumu attiecības, iegūt attiecīgo informāciju par klienta saimnieciskās darbības veidu un valstīm, kurās klients veic saimniecisko darbību;
 - b. pieprasīt no klienta papildu informāciju, piemēram, divējāda lietojuma preču vai jebkuru preču, uz kurām attiecas ierobežojošie nozares pasākumi, aprakstu, informāciju par atbilstošu licenci darbam ar divējāda lietojuma precēm, preču izcelsmes valsti, informāciju par preču galalietotāju;
 - c. pieprasīt no klienta sīkāku informāciju par līdzekļu vai kriptoaktīvu pārveduma mērķi;
 - d. izmantot šādus datus: kuģniecības reģistrus, nekustamā īpašuma reģistrus un citas publiski pieejamas datu kopas (ja pieejamas).
43. Ja MPS un KAPS izmanto funkcijas, kas ļauj automātiski nolasīt informāciju no dokumentiem, kuri saistīti ar naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārvedumiem, piemēram, optiskās rakstzīmju atpazīšanas algoritmus vai mašīnlasāmās zonas pārbaudes, tiem ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka šie rīki informāciju fiksē precīzi un konsekventi.

4.2.5 Izpētes pasākumi, lai atklātu mēģinājumus apiet ierobežojošos pasākumus

44. MPS un KAPS ir pastāvīgi jābūt informētiem par ierobežojošo pasākumu apiešanas tipoloģijām un tendencēm. Attiecīgie informācijas avoti, uz kuriem MPS un KAPS jāatsaucas, ietver vismaz ziņojumus, ar kuriem apmainās:
- a. attiecīgās valsts iestādes, kuru kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana,¹⁵ un/vai valsts uzraudzības iestādes;
 - b. finanšu ziņu vākšanas vienības (FIU) un tiesībaizsardzības iestādes;
 - c. attiecīgas publiskā un privātā sektora partnerības valsts vai ES līmenī;
 - d. ES iestādes¹⁶.
45. Izpētes politikām un procedūrām ir jānodrošina, ka MPS un KAPS var atklāt iespējamus mēģinājumus apiet ierobežojošos pasākumus, piemēram, mēģinājumus:
- a. izlaist, dzēst vai mainīt informāciju maksājumu ziņojumos;

¹⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

¹⁶ Sk., piemēram, https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-commission-publishes-guidance-help-european-operators-assess-sanctions-circumvention-risks-2023-09-07_en.

- b. veikt pārvedumus ar tādu personu starpniecību, kuras saistītas ar klientu, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi;
 - c. strukturēt līdzekļu vai kriptuaktīvu pārvedumus, lai slēptu sarakstā iekļautās personas iesaistīšanos;
 - d. noslēpt faktiskās īpašumtiesības uz aktīviem vai kontroli pār tiem;
 - e. izmantot viltotus vai krāpnieciskus pamatdokumentus līdzekļu vai kriptuaktīvu pārvedumiem.
46. MPS un KAPS, kuri ir īpaši pakļauti riskam, ka tos var izmantot apiešanas nolūkā, ir jāapsver arī iespēja veikt apkopotu analīzi par maksājumu plūsmām uz valstīm, uz kurām attiecas ierobežojošie pasākumi, un valstīm, par kurām ir zināms, ka tās tiek izmantotas, lai apietu ierobežojošos pasākumus.

4.3 Iesaldēšanas un ziņošanas pasākumi

4.3.1. Līdzekļu pārvedumu izpildes apturēšana un līdzekļu iesaldēšana

47. MPS ir jāievieš politikas un procedūras, lai nekavējoties apturētu darījumu, kas izraisa brīdinājumu par iespējamu sakritību ar sankciju sarakstā iekļautu personu vai vienību vai tādu, kura ir sankciju sarakstā iekļautas personas vai vienības īpašumā, turējumā vai kontrolē vai kuras faktiskais īpašnieks ir sankciju sarakstā iekļauta persona vai vienība.
48. Ja MPS iekšējā šāda brīdinājuma analīze apstiprina, ka ir sakritība ar sankcijām pakļautu personu vai uzņēmumu, kas pieder vai ko kontrolē sankciju sarakstā iekļauta persona, vai uzņēmuma faktiskais īpašnieks ir sankciju sarakstā iekļauta persona, MPS ir nekavējoties:
- a. jāiesaldē attiecīgie līdzekļi;
 - b. jāaptur tādu līdzekļu pārvedumu izpilde, kas ir ierobežojošo pasākumu pārkāpums.

4.3.2. Kriptuaktīvu pārvedumu iesaldēšana

49. KAPS ir jāievieš politikas un procedūras, kas paredz iesaldēt, bloķēt vai aizturēt līdzekļus, ja ziņojuma iekšējā analīze apstiprina sakritību ar sankciju sarakstā iekļautu personu vai vienību, kas pieder vai ko kontrolē sankciju sarakstā iekļauta persona, vai vienību, kuras faktiskais īpašnieks ir sankciju sarakstā iekļauta persona, līdz attiecīgā valsts iestāde, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, ir devusi norādījumus KAPS par to, kā rīkoties attiecībā uz minētajiem līdzekļiem. Galīgā atbildība par ierobežojošo pasākumu ievērošanu gulstas uz KAPS.

4.3.3. Ziņošanas pasākumi

50. Saskaņā ar piemērojamām Savienības un valsts prasībām MPS un KAPS ir jābūt skaidriem procesiem, kā nekavējoties vai noteiktā termiņā ziņot attiecīgajai valsts iestādei, kas ir atbildīga par ierobežojošo pasākumu īstenošanu, un/vai kompetentajai uzraudzības iestādei par:

- a. jebkuru darbību, kura veikta attiecībā uz konkrētu pārvedumu, kas saistīts ar ierobežojošo pasākumu;
- b. konstatētu ierobežojošo pasākumu pārkāpumu; un
- c. tādu naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārvedumu veikšanu, kas pārkāpj piemērojamo ierobežojošo pasākumu, sniedzot informāciju par apstākļiem, piemēram, par pārbaudes sistēmas darbības incidentu saistībā ar šādu pārvedumu.

51. Ja rodas aizdomas par iespējamu ierobežojošo pasākumu apiešanu vai ja tiek atklāts naudas līdzekļu vai kriptoaktīvu pārveduma mēģinājums no fiziskas personas, juridiskas personas, vienības vai struktūras vai uz to, MPS un KAPS ir:

- a. jāziņo par to attiecīgajai valsts iestādei, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, ja tas īpaši noteikts ES regulā par ierobežojošiem pasākumiem;
- b. jāiesniedz ziņojums par aizdomīgu darījumu, ja tas noteikts saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.

4.3.4. Atbrīvojumu procedūras vai ierobežojošo pasākumu atcelšana

52. MPS un KAPS ir jāievieš politikas un procedūras, lai noteiktu, vai ir piemērojami atbrīvojumi, licenču režīmi vai atkāpes, un, ja tie ir piemērojami, kā rīkoties, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamiem Savienības vai valsts tiesību aktiem. MPS un KAPS savās politikās un procedūrās ir jānosaka, kādu informāciju tie sniegs klientiem, kuri vēlas pieprasīt atkāpi, lai izmantotu savus iesaldētos līdzekļus, ja šāda atkāpe ir atļauta saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu. Šajā informācijā ir jāiekļauj informācija par klienta tiesībām šādā situācijā.

53. MPS un KAPS ir jāievieš politikas un procedūras, kas paredz rīcību attiecībā uz līdzekļiem un kriptoaktīviem, uz kuriem attiecas konkrēti ierobežojošie pasākumi, tiklīdz kāds šāds pasākums ir atcelts.

4.4. Ierobežojošo pasākumu izpētes politiku, procedūru un sistēmu pastāvīgas efektivitātes nodrošināšana

54. Lai MPS un KAPS ierobežojošo pasākumu izpētes politikas, procedūras un sistēmas būtu efektīvas, tām ir jāļauj:

- a. konstatēt ticamas pozitīvas sakritības;
- b. pēc pozitīvas sakritības apstiprināšanas nekavējoties apturēt jebkādu līdzekļu pārvedumu veikšanu, bloķēt visus ienākošos pārvedumus un noguldīt tos pagaidu kontā, nekavējoties iesaldējot līdzekļus vai kriptoaktīvus un ziņojot par šādām darbībām attiecīgajai valsts iestādei, kas ir kompetenta īstenot ierobežojošos pasākumus, lai saņemtu turpmākus norādījumus;
- c. nekavējoties vai termiņos, kas noteikti piemērojamos Savienības vai valsts tiesību aktos, ziņot par iesaldētajiem aktīviem attiecīgajām valsts iestādēm, kuru kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, un/vai kompetentajai uzraudzības iestādei, kā noteikts piemērojamos tiesību aktos;

- d. ziņot attiecīgajai valsts iestādei, kuras kompetencē ir ierobežojošo pasākumu īstenošana, vai valsts FIU par aizdomām par ierobežojošu pasākumu apiešanu vai apiešanas mēģinājumu, ja tas prasīts saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.
55. MPS un KAPS ir regulāri jātestē savas pārbaudes sistēmas iestatījumi, lai noteiktu, vai pārbaudes sistēma joprojām ir piemērota, ņemot vērā MPS un KAPS ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, un vai tā joprojām ir efektīva. MPS un KAPS ir jānosaka pārbažu biežums, pamatojoties uz ierobežojošo pasākumu ietekmes novērtējumu, un tas jāietver savās politikās un procedūrās.
56. Testējot savu pārbaudes sistēmu, MPS un KAPS ir:
- a. jātestē pārbaudes sistēmas kalibrēšana, kā norādīts 4.1.6. iedaļā;
 - b. jānovērtē sarakstu pārvaldības precizitāte, izmantojot piemērojamus un atjauninātos ierobežojošos pasākumus;
 - c. jānovērtē, vai visi klienti un naudas līdzekļu un kryptoaktīvu pārvedumi tiek pārbaudīti, kad tas ir nepieciešams;
 - d. jānovērtē, vai pārbaudes sistēmā izmantotie informācijas lauki, piemēram, to naudas līdzekļu vai kryptoaktīvu pārvedumu apjoms, kas tiek ievadīti pārbaudes sistēmā, ir piemēroti un būtiski;
 - e. jānovērtē operāciju automātiskās apturēšanas savlaicīgums;
 - f. jānovērtē, vai brīdinājumu analīzei pieejamie procesi un resursi ļauj nekavējoties ziņot par patiesi pozitīvas sakritības gadījumiem.
57. MPS un KAPS ir jāziņo vadības struktūrai par būtiskiem trūkumiem vai nepilnībām pārbaudes sistēmā un nekavējoties jāveic korektīvie pasākumi.